

บทที่ ๕

คำช่วยหน้า - คำช่วยหลัง

คำช่วยหน้า ซึ่งปรากฏในประโยคเริ่ม อาจแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ คำช่วยหน้า ซึ่งจะต้องใช้กับคำช่วยหลังเสมอ

ประเภทที่ ๒ คำช่วยหน้า ซึ่งจะไม่ใช่กับคำช่วยหลังเสมอ

ประเภทที่ ๓ คำช่วยหน้า ซึ่งจะใช้หรือไม่ใช้กับคำช่วยหลังก็ได้

ประเภทที่ ๑ คำช่วยหน้า ซึ่งจะต้องใช้กับคำช่วยหลังเสมอ มีเพียง ๑ คำ คือ คำช่วยหน้า

จวน ใช้กับคำช่วยหลัง อยู่ และ อยู่ แล้ว

ตัวอย่าง - จวน / แห่ง / แล้ว

น้ำ / เดือด / แล้ว

- นิคมฯ ตอนงาน จวน / เลิก / อยู่ / แล้ว

นี้ / จวน / ถึง / บ้าน / เธอ / อยู่ / แล้ว / นี้

ประเภทที่ ๒ คำช่วยหน้าบางคำ จะไม่ใช่กับคำช่วยหลัง ในประโยคเดียวกันเสมอ ได้แก่

คำช่วยหน้า ๑๐ คำ ต่อไปนี้คือ

๑. ขึ้น (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๐)
๒. กลายจะ (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๔๗)
๓. คอนข้าง (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๐)
๔. แหม (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๒)
๕. ยิน (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๒)
๖. พลอย (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๒)
๗. บอมน (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๓)
๘. สามารถ (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๔)
๙. แสน (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๑๔)
๑๐. หมายจะ (คู่ตัวอย่างประโยคหน้า ๔๗)

ประเภทที่ ๓ คำช่วยหน้า บางคำจะใช้หรือไม่ใช้กับคำช่วยหลังก็ได้ ตัวอย่าง เช่น
 เด็ก ๆ กำลัง/ทำ/การบ้าน เด็ก ๆ กำลัง/ทำ/การบ้าน อยู่ ในที่ กำลัง เป็น
 คำช่วยหน้า อยู่ เป็นคำช่วยหลัง คำช่วยหน้า และ คำช่วยหลัง ที่อาจจะใช้ด้วยกันใน
 ประโยคเดียวกัน มีดังนี้ คือ

ตัวอย่าง

เกิด	กริยา	ขึ้น แล้ว
------	-------	-----------

- ฉัน เกิด/ซาม/เขา ขึ้น มาบ้าง แล้ว
 เขา เกิด/ต้องการ/หนังสือเล่มนั้น ขึ้น มา แล้ว

เกือบ	กริยา	อยู่ อยู่แล้ว
-------	-------	------------------

- การบ้านของฉัน เกือบ/เสร็จ/แล้ว
 วัลย์ฉัน เกือบ/มา/โรงเรียนไม่ทัน แล้ว
 - คอบประ เฝ้าวชิ กับข้าว เกือบ/สุก/อยู่ แล้ว
 ้า เกือบ/แต่ง/อยู่ แล้ว

กำลัง	กริยา	อยู่ อยู่แล้ว ขึ้น ขึ้นแล้ว
-------	-------	--------------------------------------

- น้อง ๆ กำลัง/อ่าน/หนังสือ อยู่
 นิค กำลัง/พิมพ์/รายงาน อยู่
 - ฉัน กำลัง/ฟัง/คุณ อยู่ แล้ว

- ฉัน กำลัง จะ/ไปหา/คุณ อยู่ แล้ว
- อาการของเขา กำลัง/ดี/ขึ้น เป็นคำคม
ระบะนี้แดง กำลัง/ขยับ/ขึ้น ทุกที
- อาการของเขา กำลัง/ดี/ขึ้น แล้ว
แดง กำลัง/ขยับ/ขึ้น แล้ว

คง	กริยา	แล้ว ขึ้น ไว้ ไว้แล้ว ขึ้นแล้ว
----	-------	--

- คุณคง คง/ขึ้น/แล้ว นะ
- นิภา คง/แต่งงาน/แล้ว
- ตั้งแก๊งไปเล็ก คง/ตั้งใจ/เรียน ขึ้น
อาการของเขา คง/ดี/ขึ้น
- กระเป๋าของเธอแดง คง จะ/เก็บ/ไว้
เธอ คง จะ/ส่ง/หนังสือ ไว้ ที่เดิม
- กระเป๋าของเธอ แดงคง/เก็บ/ไว้ ให้ แล้ว
เธอ คง จะ/ส่ง/หนังสือ ไว้ ที่นั่น แล้ว
- ตอนนี้แดง คง/ขยับ/ขึ้น แล้ว
คุณย่า คง/คอยยั้งชั่ว/ขึ้น แล้ว

ควร	กริยา	ขึ้น ไว้ เสีย
-----	-------	---------------------

- ความประพฤติก่อนเกิดคนนี้ ควร จะ/ก็/ขึ้น
ขอ ควร จะ/ขึ้น/ขึ้นกว่านี้
- แจกเงินให้เธอ ควร จะ/ทั้ง/ไว้ ครบถ้วน
หมดนี้ ควร จะ/เก็บ/ไว้ ในตู้เงิน
- เธอควร จะ/บอก/คุณแม่ เสีย ท่านจะโทษผมทรวง
เธอ ควร จะ/ทำงาน/เสีย ให้เสร็จถึงค่อยไปเที่ยว

คยอม	กริยา	ขึ้น ขึ้นแล้ว ลง ลงแล้ว
------	-------	----------------------------------

- น้องเธอ คยอม/ขึ้น/ขึ้น หรือยัง
ระยะนี้ คยอม/เรียนรอย/ขึ้น หน่อย
- เที่ยว นี้ ของ ฉัน คยอม/ขึ้น/ขึ้น แล้ว
อาการ ของ คุณ มา คยอม/ก็/ขึ้น แล้ว
- ระยะนี้ คยอม/จน/น้อย ลง หน่อย
ความ กัน ของ ฉัน คยอม/ลด/ลง หน่อย
- ความ กัน ของ ฉัน คยอม/ลด/ลง หน่อย แล้ว
แดง คยอม/จน/น้อย ลง หน่อย แล้ว

เคย	กริยา	แล้ว ไว้
-----	-------	-------------

- ฉัน เคย/ดู/หนังสือ เรื่องนี้ แล้ว
- ฉัน เคย/อ่าน/หนังสือ เล่มนี้ แล้ว
- ปกติฉัน เคย/เก็บ/หนังสือ ไว้ ในตู้
- แดง เคย/วาง/จดหมาย ไว้ ในถาด

จะ	กริยา	ขึ้น เสียง ไว้ แล้ว อยู่แล้ว
----	-------	--

- กระแผนสวยเธอ จะ/ดี/ขึ้น ถ้าให้เขาคิดให้
- สุขภาพเธอ จะ/สมบูรณ์/ขึ้น ถ้าเธอนอนเป็นเวลา
- เมื่อไหร่ เธอ จะ/ไป/เสีย ที่
- เมื่อไหร่ เธอ จะ/กิน/ข้าว เสีย ที่
- ความปกติเขา จะ/สงบ/หนังสือพิมพ์ ไว้ ที่ประตู
- ถ้าเขาอารมณ์ดีเขา จะ/เก็บ/ดอกไม้ ไว้ ให้ฉันทุกวัน
- อยากภูมิใจเขา เขา จะ/สอน/แล้ว
- ฝน จะ/ตก/แล้ว
- ฉัน จะ/ไป/อยู่ พรุ่งนี้ แล้ว เธอยังไม่รู้จักหรือ
- เธอไม่คงมาเยี่ยมอีกหรือ ฉัน จะ/หาย/อยู่ แล้ว

จะ ชก ๓๖	กริยา	แล้ว
-------------	-------	------

- ฉัน ชก จะ/เมื่อ/ที่ แล้ว
- ฉัน ชก จะ/ชี้/เสียง/แล้ว ละ

ดูเหมือนจะ	กริยา	ขึ้น ลง แล้ว ขึ้นแล้ว ลงแล้ว
------------	-------	--

- ตอนที่แก ดูเหมือนจะ/ขึ้น/ขึ้น
- น้องคนเล็ก ดูเหมือนจะ/แข็งแรง/ขึ้น
- ผลการ เรียนของ เธอ ดูเหมือนจะ/เลว/ลง ทุกที
- ความจำของ เขา ดูเหมือนจะ/เสื่อม/ลง
- เสื้อของ เธอ ดูเหมือนจะ/เสร็จ/แล้ว
- อาจารย์ ดูเหมือนจะ/มา/แล้ว
- ตอนที่แก ดูเหมือนจะ/ขึ้น/ขึ้น แล้ว
- น้องคนเล็ก ดูเหมือนจะ/แข็งแรง/ขึ้น แล้ว
- ผลการ เรียนของ เธอ ดูเหมือนจะ/เลว/ลง แล้ว
- ความจำของ เขา ดูเหมือนจะ/เสื่อม/ลง แล้ว

ได้	กริยา	แล้ว
-----	-------	------

- ฉัน ได้/อ่าน/หนังสือเล่มนั้นแล้ว
- เธอ ได้/ชม/อาจารย์ แล้ว ใจใหม่

ต้อง	กริยา	ขึ้น ขึ้นแล้ว
------	-------	------------------

- เธอ ต้อง/ขยัน/ขึ้น กว่านี้
- ฉัน ต้อง/พยายาม/ขึ้น ทุกที
- ขณะที่ ต้อง/ใส่/ทุเป็น ไว้ ถึงจะไม่เสีย
- เธอ ต้อง/เก็บ/สาม ไว้ ให้มันดีว่ะ

ทำอะไร	กริยา	แล้ว แล้ว
--------	-------	--------------

- ขณะที่ กำลัง ทำอะไร จะ/หมด/แล้ว
- คุณแม่ ทำ จะ/กลับ/แล้ว
- ขณะที่ กำลัง ทำอะไร จะ/หมด/เสีย แล้ว
- คุณแม่ ทำ จะ/กลับ/เสีย แล้ว

ทำอะไร	กริยา	<u>ไว้</u> แล้ว
--------	-------	--------------------

- เธอ นำ จะ/เก็บ/จากมา ไว้ นะ
- แจกันใบนี้ นำ จะ/วาง/ไว้ กองนั้น
- แคงไปทำธุระ นำ จะ/เสร็จ/แล้ว
- แคง นำ จะ/มา/แล้ว

พยายาม	กริยา	แล้ว
--------	-------	------

- ยานี่ หมอล้าง พยายาม/กิน/แล้ว
- ฉัน พยายาม/ทำงาน/ที่เธอ สั่ง แล้ว

เพ็ญ	กริยา	ขึ้น ลง
------	-------	------------

- ผลการ เวียนของแกง เพ็ญ/คิ/ขึ้น
เด็กคนนี้น้ำหนัก เพ็ญ/แจมโต/ขึ้น ระยะเวลา
- น้ำหนักของเธอ เพ็ญ/ตก/ลง
ความดันของฉันทัน เพ็ญ/ตก/ลง

มัก	กริยา	ไว้
-----	-------	-----

- คุณแม่ มัก จะ/เก็บ/สทวงค้ ไว้ ในลิ้นชัก
เด็กส่งหนังสือพิมพ์ มัก จะ/สอก/หนังสือพิมพ์ ไว้ ที่ของประตู

มัก	กริยา	อยู่
-----	-------	------

- ฉันทัน มัก/คุย/กับคุณแม่ อยู่ เสมอมาเข้าไปนอน
เด็ก ๆ มัก/ดู/ทีวี อยู่ เผลอทำการบ้านไม่เสร็จ

ยัง	กริยา	อยู่
-----	-------	------

- อเมริกา ยัง/ให้/ความช่วยเหลือ อยู่
แกง ยัง/คอม/เวอ อยู่

ยัง	กริยา	ขึ้น
-----	-------	------

- ทั้งแต่ได้ ปรากฏวล เวียนทีแดง ขึ้น/ขยับ/ขึ้น
ทั้งแต่ถูกทำโทษแล้ว เขายัง/ยังก็ ขึ้น ทุกที

เห็นจะ	กริยา	ขึ้นแล้ว
--------	-------	----------

- ตอนนี่แดง เห็น จะ/ขยับ/ขึ้น แล้ว
น้องเขอ เห็น จะ/พูดซัก/ขึ้น แล้ว ขึ้นะ

ออก	กริยา	แล้ว
-----	-------	------

- พรุ่งนี้คงพอจะมา ขึ้นไป/บางแดนกับเธอ แล้ว ละ
เขา ออก/เวียน/ทอ แล้ว เพราะสอบตก

อยาก	กริยา	แล้ว
------	-------	------

- ฉัน อยาก/ไป/บางแดนกับเธอ บ้าง แล้ว
ฉัน อยาก/รู้จัก/เธอ บ้าง แล้ว ละ

ออกจะ	กริยา	อยู่ แล้ว อยู่แล้ว
-------	-------	--------------------------

- คุณแม่เองก็ ออกจะ/ชอบ/เขา อยู่
- คุณแม่เองก็ ออกจะ/ชอบ/เขา แล้ว
- คุณแม่เองก็ ออกจะ/ชอบ/เขา อยู่ บ้าง แล้ว

อาจารย์	กรรมา	แล้ว ขึ้น ขึ้นแล้ว ไว้ ไว้แล้ว
---------	-------	--

- แยก อาจารย์ จะ/ไป/ เชียงใหม่ แล้ว นะ
อย่าเรียกเขาเลย เขา อาจารย์ จะ/ทาน/มาจากบ้าน แล้ว ก็ได้
- ถ้า อาจารย์ จะ/ไป/วัด แล้ว อาจารย์ จะ/ขึ้น/ขึ้น
ถ้า ไป อยู่ โรงพยาบาล เขา อาจารย์ จะ/หาย/เร็ว ขึ้น
- คุณ น้ำ อาจารย์ จะ/สบาย/ขึ้น แล้ว ถึง ไม่ โทร มา
ระยะ นี้ ของ แยก อาจารย์ จะ/ขึ้น/ขึ้น แล้ว
- หนังสือ ของ เขา อาจารย์ จะ/เก็บ/ไว้ ให้
แยก อาจารย์ จะ/วาง/หนังสือ นั้น ไว้ บน โต๊ะ
- หนังสือ ของ เขา อาจารย์ จะ/เก็บ/ไว้ แล้ว
แยก อาจารย์ จะ/วาง/หนังสือ นั้น ไว้ บน โต๊ะ แล้ว